

Polska z atomu, krzemu i stali

Polska ma za sobą wiele lat imponującego wzrostu gospodarczego. Olbrzymim kosztem społecznym i ludzkim skróciliśmy dystans, który dzielił nas od gospodarek Zachodu. Dziś silniki polskiego wzrostu wyczerpują się. W energetyce, nauce, ochronie zdrowia, edukacji zbieramy żniwo dekad zaniedbań, słabości państwa i braku inwestycji w przyszłość. Potrzebujemy silnego państwa, które suwerennie planuje swoją przyszłość. Potrzebujemy strategicznych inwestycji tam, gdzie zależy od tego przyszłość naszego kraju, a nie tam, gdzie rynek dostrzega okazję na szybki zysk. Razem to państwo, które bierze odpowiedzialność za sprawiedliwą transformację i odpowiedzialne odejście od paliw kopalnych — tak, aby efekty zmian nie uderzyły w społeczeństwo i w bezpieczeństwo kraju. Tylko takie państwo powstrzyma rosnące nierówności i zapewni wszystkim obywatelom udział w owocach rozwoju. Tylko tak możemy zbudować Polskę suwerenną energetycznie, odporną na globalne kryzysy, opartą na czystym, nowoczesnym przemyśle i dalekosiężnym planie rozwoju.

1. Oprzemy polski system energetyczny o duże elektrownie jądrowe oraz odnawialne źródła energii. Zbudujemy co najmniej 8 bloków jądrowych, o łącznej mocy minimum 12 GW. Zmodernizujemy sieć przesyłową i dystrybucyjną.
2. Uruchomimy programy dla grup zawodowych i regionów, które dziś zależne są od konwencjonalnych źródeł energii. Pracownikom wygaszanych przedsiębiorstw zagwarantujemy dobrze opłacaną pracę w tym samym regionie, w myśl zasady „za każde likwidowane stanowisko — nowe miejsce pracy w przemyśle”.
3. Zapewnimy suwerenność lekową. Wybudujemy publiczne fabryki farmaceutyków i substancji czynnych. Rozwiniemy krajową produkcję leków. Zbudujemy strategiczne rezerwy leków.
4. Uruchomimy program budowy kompetencji w dziedzinach strategicznych, takich jak energetyka jądrowa, produkcja półprzewodników i produkcja maszyn.
5. Zniesiemy zapisany w Konstytucji uznaniowy limit 60% długu publicznego w relacji do PKB, który ogranicza możliwości rozwojowe państwa.
6. Stworzymy dla Polski długoterminowy i ambitny plan rozwoju gospodarczego oparty o jeden państwowy fundusz koordynujący kluczowe inwestycje w tworzenie nowego przemysłu, budowę infrastruktury i rozwój oraz wdrażanie innowacyjnych technologii w Polsce.
7. Zainwestujemy w kolej, uwzględniając zarówno kolej dużych prędkości, jak i połączenia dalekobieżne, lokalne, międzynarodowe i nocne, oraz nowoczesne centra przesiadkowe. Przy rozbudowie sieci transportowej postawimy na rozwój polskich technologii.
8. Państwo przejmie od firm prywatnych kontrolę nad autostradami. Wprowadzimy jednolity elektroniczny system poboru opłat.
9. Rozbudujemy infrastrukturę dla pociągów towarowych. Zmodernizujemy stacje kolejowe, aby zwiększyć zdolności przepustowe dla pociągów towarowych. Zbudujemy nowe bocznice i terminale przeładunkowe.
10. Odbudujemy publicznych przewoźników autobusowych, kierując środki z budżetu do samorządów rozwijających swoich operatorów. Docelowo autobusy będą docierać do

każdej gminy i kursować regularnie przez cały tydzień. Dostosujemy komunikację zbiorową do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

11. Stworzymy jednolity system biletowy, łączący oferty różnych przewoźników. Zwiększymy przewidywalność rozkładów kolejowych, regularność kursów i umożliwimy zakup biletów z większym wyprzedzeniem. Zadbamy o dostępność cenową transportu zbiorowego i regularne połączenia w stałych odstępach czasowych, aby nikt nie musiał się uczyć na pamięć rozkładu.

Zainwestujemy w cyfrową suwerenność. Zamiast uzależniać państwo od amerykańskich korporacji, zbudujemy publiczną infrastrukturę przetwarzania danych. Oprzemy instytucje państwowe o rozwiązania oparte na wolnym oprogramowaniu. Wprowadzimy zasadę otwartości – oprogramowanie wytworzone za środki publiczne ędzie co do zasady dostępne wraz z kodem źródłowym.

Państwo po stronie pracujących

Polska stała się dwudziestą gospodarką świata. To zasługa nas, milionów codziennie pracujących Polek i Polaków — i czas, aby państwo wreszcie stanęło po naszej stronie. Dziś państwo przygląda się bezradnie, gdy ludzi pozbawia się umów o pracę i należytych zabezpieczeń społecznych. Ciężko pracujący ludzie mogą mimo wielu lat wysługi z dnia na dzień stracić wszystko. Dlatego zbudujemy silną pozycję pracowników i ukróćmy bezczelne łamanie praw pracowniczych. Doprowadzimy do likwidacji plagi śmieciówek i fikcyjnego samozatrudnienia. Razem to stabilne miejsca pracy i aktywna walka z bezrobociem. Gospodarka, która konkuruje jakością, a nie niskimi płacami. Taką Polskę wywalczymy tylko zjednoczeni — dlatego musimy wzmocnić i upowszechnić związki zawodowe.

1. Ułatwimy prowadzenie sporów zbiorowych i umożliwimy strajki solidarnościowe. Pracownicy powinni współdecydować o strategicznych decyzjach firm — co najmniej 20% każdej rady nadzorczej będzie składać się z demokratycznie wybranej reprezentacji pracowniczej. Wprowadzimy obowiązek informowania przez przedsiębiorstwo o działających w nim związkach zawodowych. Zwiększymy kary za utrudnianie działalności związkowej.
2. Wzmocnimy i dofinansujemy Państwową Inspekcję Pracy, nadamy jej uprawnienia do zmiany formy zatrudnienia osoby na umowę o pracę, jeżeli stwierdzony zostanie stosunek pracy. Wprowadzimy ochronę prawną sygnalistów, którzy zgłaszają naruszenia prawa pracy.
3. Zrównamy mobbing z wypadkami przy pracy. Zapewnimy, żeby ofiary mobbingu mogły skorzystać z pełnego zasiłku wypadkowego, pełnej ochrony przed zwolnieniem, prawa do jednorazowego odszkodowania i szybkiej ścieżki pozwu.
4. Skończymy z bezpłatnymi stażami oraz fikcyjnym wolontariatem.
5. Wprowadzimy 32-godzinny tydzień pracy przy zachowaniu tej samej pensji i 35 dni urlopu wypoczynkowego, niezależnego od stażu. Utrzymamy niedziele wolne od handlu. Pracownicy będą mieć „prawo do odłączenia się” po godzinach oraz wolną niedzielę co najmniej raz na dwa tygodnie, niezależnie od branży. Za pracę w niedzielę przysługiwać będzie 250% stawki podstawowej.
6. Podniesiemy płacę minimalną — docelowo do wysokości $\frac{2}{3}$ przeciętnego wynagrodzenia w całej gospodarce. Wprowadzimy obowiązek konsultacji z pracownikami algorytmów regulujących i nadzorujących ich pracę.
7. Wprowadzimy obowiązkową jawność wynagrodzeń — zapewnimy prawo do informacji o poziomie płac w branży i w miejscu pracy, a także obowiązek podawania średniego wynagrodzenia na danym stanowisku w ogłoszeniach o pracę. Wprowadzimy skuteczne narzędzia zapewniające równość płac między kobietami a mężczyznami oraz będziemy dbać o stabilność zatrudnienia i równe szanse zawodowe dla kobiet planujących macierzyństwo.
8. Wprowadzimy pełne wynagrodzenie na zwolnieniu chorobowym. Zlikwidujemy patologiczny system premii frekwencyjnych, uzależniających wynagrodzenie od stanu zdrowia.
9. Płace w budżetówce będą powiązane z wysokością średniego wynagrodzenia za pracę, waloryzacja wynagrodzeń będzie odbywała się co roku o wskaźnik nie mniejszy niż

inflacja. Zlikwidujemy plagę outsourcingu w sektorze publicznym. Zasady przyznawania premii będą jawne i konsultowane z reprezentacją pracowniczą.

10. Będziemy dążyć do pełnego, produktywnego zatrudnienia. Uruchomimy regionalne programy gwarancji zatrudnienia, w ramach których samorządy będą mogły tworzyć użyteczne społecznie miejsca pracy, finansowane z budżetu centralnego.
11. Uregulujemy kwestię statusu zawodowego osób profesjonalnie zajmujących się działalnością artystyczną i obejmiemy ich systemem ubezpieczeń społecznych.
12. Zastąpimy zasiłki dla bezrobotnych powszechnym pracowniczym ubezpieczeniem od bezrobocia w wysokości powiązanej z ostatnio otrzymywaną pensją.

Gospodarka dla ludzi

System podatkowo-składkowy stoi na głowie — przeciętny Polak płaci wyższe stawki niż najbogatsi. Milionerzy korzystają z licznych ulg, dopłat i przywilejów podatkowych. Skończymy z tym. Na wspólne drogi, szkoły i szpitale będziemy składać się sprawiedliwie. Ciężko pracujący ludzie będą płacić niższe podatki niż rentierzy. Koniec z przywilejami dla najbogatszych, którzy wylobbowali sobie szczególne traktowanie. Gospodarkę napędzają miliony ludzi, którzy utrzymują się z własnej pracy. Zbudujemy system podatkowy, który to odzwierciedla: podatki będą przewidywalne, sprawiedliwe i proste — płacisz jasno ustaloną kwotę i tylko wtedy, kiedy zarabiasz.

1. Wprowadzimy sprawiedliwą, progresywną jednolitą daninę. Podatek będzie: prosty i niski dla 90% ludzi w Polsce; prosty i przeciętny dla kolejnych 9%; prosty i wysoki dla najlepiej zarabiającego 1%.
2. Zlikwidujemy przywileje podatkowe i składkowe, takie jak ryczałt, podatek liniowy, specjalne stawki dla duchownych czy KRUS dla przedsiębiorców rolnych. Dochody z nieruchomości i zysków kapitałowych opodatkujemy jak dochody z pracy.
3. Wprowadzimy zasadę przepadku celowo nieujawnionych przychodów. Zlikwidujemy fundacje rodzinne, które służą jedynie unikaniu płacenia podatków przez najbogatszych.
4. Wprowadzimy podatek od nadzwyczajnych zysków (*windfall tax*).
5. Wprowadzimy podatek cyfrowy, który obejmie przychody wielkich firm technologicznych osiągnięte na terenie Polski.
6. Poprzemy wprowadzenie unijnego podatku od transakcji kapitałowych, który ukróci spekulacje finansowe w Europie, a także unijnego podatku od wielkich majątków.
7. Skończymy z rozdawnictwem publicznych pieniędzy dla wielkiego biznesu i najbogatszych. Stworzymy państwowe i samorządowe fundusze załączkowe, inwestujące w przedsięwzięcia w zamian za udziały w przyszłych zyskach. Warunkiem uzyskania środków publicznych będzie przestrzeganie praw pracowniczych i zapewnienie dobrych warunków zatrudnienia.
8. Wprowadzimy priorytet dla spółdzielczości. Przeniesiemy środki z dotacji służących tworzeniu nieefektywnych mikrofirm na pomoc w organizowaniu spółdzielni. Państwo będzie wspierać budowanie sieci współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej. Zmniejszymy liczbę osób niezbędnych do założenia spółdzielni do trzech.
9. Polska musi zachować niezależną walutę i prowadzić własną politykę pieniężną. Obecnie strefa euro realizuje interesy kilku największych gospodarek, a nie jej całości. Przyjęcie euro przez Polskę nie może nastąpić bez zasadniczych reform strefy, uwzględniających harmonizację unijnych polityk fiskalnych i socjalnych.

Zdrowie ponad zyski

Polski system ochrony zdrowia należy do najgorzej finansowanych w Unii Europejskiej, a prywatne firmy medyczne pasą się kosztem NFZ. Nasza odpowiedź to wzrost nakładów na publiczną ochronę zdrowia oraz ścisłe rozdzielenie sektora prywatnego i publicznego. Cofniemy prywatyzację oraz zadbamy o dostęp do leczenia w każdym powiecie. Razem to wysokie standardy leczenia i suwerenność lekowa. Zapewnimy godne pensje dla całego personelu medycznego. Wreszcie skończymy z nieuczciwymi praktykami tych lekarzy, którzy łączą pracę w ramach NFZ z prywatną praktyką. Dotyczy to sytuacji, kiedy wizyty w prywatnym gabinecie są konieczne, aby znalazło się miejsce w kolejce na zabieg w publicznym szpitalu.

1. Wyegzekwujemy przestrzeganie praw pacjenta. Dofinansujemy i uzbroimy w szerokie kompetencje kontrolne Rzecznika Praw Pacjenta. Wprowadzimy standardy postępowania zapewniające poszanowanie prywatności, autonomii, godności i prawa do informacji pacjentów i pacjentek, w tym zwłaszcza osób szczególnie narażonych na dyskryminację.
2. Publiczna ochrona zdrowia będzie finansowana na poziomie co najmniej 8% PKB.
3. Obejmiemy ubezpieczeniem zdrowotnym w ramach publicznej opieki zdrowotnej wszystkich obywateli oraz osoby o uregulowanym statusie pobytu w kraju.
4. Wprowadzimy obowiązek wyboru miejsca pracy: lekarze pracujący w publicznej ochronie zdrowia nie będą mogli równocześnie prowadzić prywatnych praktyk medycznych.
5. Podstawową formą zatrudnienia w publicznej ochronie zdrowia będzie umowa o pracę w konkretnej placówce medycznej. Zapewnimy godne, regularnie waloryzowane pensje dla pielęgniarek, położnych, ratowników medycznych, fizjoterapeutów oraz innych osób zatrudnionych w ochronie zdrowia.
6. Skończymy z marnowaniem potencjału profesjonalistów ochrony zdrowia – poszerzymy kompetencje i zadania pielęgniarek, diagnostów laboratoryjnych, ratowników, fizjoterapeutów, farmaceutów. Będziemy działać na rzecz rzetelnego uregulowania zadań psychologów i psychoterapeutów, a także pracowników niemedyceńskich: sekretarek medycznych, sanitariuszy i salowych.
7. Sukcesywnie będziemy zwiększać liczbę miejsc na studiach i specjalizacjach z zakresu ochrony zdrowia, dostosowując limity do realnych potrzeb, przy zachowaniu najwyższych standardów kształcenia.
8. Wdrożymy ogólnokrajowy system rejestracji, który pozwoli skrócić kolejki i usprawni proces wyszukiwania najlepszego terminu wizyty.
9. Przeniesiemy część świadczeń do przychodni podstawowej opieki zdrowotnej.
10. Zniesiemy limitowanie procedur – placówki medyczne będą otrzymywały ryczałtowe finansowanie na personel i bieżące utrzymanie, zgodne z lokalnymi potrzebami.
11. Każdy powiat obejmie opieką okołoporodową, a każdą gminę – opieką pielęgniarską i stomatologiczną.
12. Przywrócimy opiekę pielęgniarską, opiekę stomatologiczną i obowiązkowe szczepienia w szkołach. Zapewnimy opiekę lekarską, dentystyczną i psychologiczną na uczelniach.

13. Wprowadzimy legalną, dostępną i bezpłatną aborcję na żądanie do co najmniej 12 tygodnia ciąży. Zagwarantujemy powszechny dostęp do antykoncepcji, w tym refundowanej. Skończymy z klauzulą sumienia.
14. Poprawimy dostępność opieki okołoporodowej – poszerzymy pakiet gwarantowanych świadczeń i zapewnimy szkolenia rozwijające kompetencje rodzicielskie. Zapewnimy wysoki standard pobytu na oddziałach położniczych oraz łatwy dostęp do androloga bez skierowania.
15. Zwiększymy dostępność publicznej opieki psychiatrycznej, psychologicznej oraz profilaktyki zdrowia psychicznego. Rozwiniemy sieć ośrodków interwencji kryzysowej i system opieki środowiskowej.
16. Wprowadzimy bilans zdrowia i refundowane szczepienia dla dorosłych. Rozszerzymy bilans zdrowotny dziecka o dodatkowe badania – w tym wizyty stomatologiczne, dietetyczne oraz kwestionariusz zdrowia psychicznego.
17. Wprowadzimy zasadę „receptę za 5 złotych” – odpłatność za leki zastąpimy symboliczną opłatą za realizację recepty.
18. Poddamy ściślejszej kontroli rynek suplementów diety, wyrobów lekopodobnych i leków, zwłaszcza tych dostępnych bez recepty. Wprowadzimy zakaz reklam suplementów diety i wyrobów lekopodobnych.
19. Będziemy działać na rzecz rzetelnej medycyny opartej na dowodach i badaniach naukowych. Przyznamy rzecznikowi praw pacjenta szerokie uprawnienia, tak by mógł chronić pacjentów przed groźnymi terapiami nieznającymi oparcia w nauce.

Uczciwa polityka

PO-PiS-owa klasa polityczna traktuje publiczny majątek jak prywatny folwark. Przodują w tym zwłaszcza politycy samorządowi, od lat obsiadający lokalne spółki i agencje. Równocześnie państwo pozbywa się odpowiedzialności za kluczowe dziedziny, od których zależy rozwój i przyszłość Polski. W Razem wierzymy, że inna polityka jest możliwa: polityka po stronie pracujących Polek i Polaków, a nie lobbystów, deweloperów i korporacji. Odbetonujemy klasę polityczną. O wynikach wyborów będą decydować głosy obywateli, a nie portfele bogatych sponsorów.

1. Wyprowadzimy wielkie pieniądze z polityki: zmniejszymy limit wpłat na kampanię do 5000 złotych od osoby, zakazemy płatnych billboardów i wykupywania komercyjnej przestrzeni reklamowej.
2. Ukrócimy nieuczciwe praktyki parlamentarzystów. Wprowadzimy ewidencję kilometrów. Ograniczymy loty krajowe parlamentarzystów na koszt państwa do tras, których nie da się pokonać w mniej niż 3 godziny koleją.
3. Wprowadzimy zakaz zasiadania w organach spółek skarbu państwa przez dwa lata po zwolnieniu mandatu w parlamencie i samorządzie.
4. Zakazemy samorządowcom zasiadania w organach spółek jednostek samorządu terytorialnego i spółek Skarbu Państwa i pracy w instytucjach samorządowych. Wprowadzimy instytucję zawodowego radnego.
5. Zlikwidujemy rady nadzorcze w spółkach samorządowych. Ich funkcję przejmie sprofesjonalizowany nadzór właścicielski.
6. Opowiadamy się za utrzymaniem dwukadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Wprowadzimy również limit kadencji w parlamencie.
7. Wprowadzimy zakaz pracy w sektorze prywatnym przez byłych prezydentów, premierów, marszałków Sejmu i ministrów finansów bezpośrednio po zakończeniu sprawowania urzędu.
8. Poprawimy ordynację wyborczą, aby wyniki były bardziej proporcjonalne. Wprowadzimy mechanizm automatycznej aktualizacji wielkości okręgów wyborczych, uwzględniając przepływy ludności. Powiększymy okręgi w wyborach samorządowych, aby poprawić proporcjonalność podziału mandatów.
9. Opowiadamy się za likwidacją Senatu.
10. Zwiększymy wynagrodzenia pracowników sądów i prokuratur. Przywrócimy możliwość podejścia do egzaminu sędziowskiego asystentom sędziego z odpowiednim stażem.
11. Wprowadzimy państwowy system informacji prawnej z bezpłatnym, wygodnym dostępem do aktów prawnych i orzecznictwa polskich sądów dla każdego obywatela.

Prawo do mieszkania

Polski rynek nieruchomości wymknął się spod kontroli. Deweloperzy notują obsceniczne zyski, banki tuczą się na publicznych dotacjach, a setki tysięcy mieszkań stoją puste. Młodego pokolenia nie stać na samodzielność. Dorośli ludzie gnieźdzą się w ciasnych, dzielonych mieszkaniach, często o niskim standardzie, albo mieszkają kątem u rodziców. Skończymy z patologicznym systemem, ustawionym pod deweloperów i rentierów. Uruchomimy duży, publiczny program budowy mieszkań na wynajem, finansowany każdego roku przez 1% PKB z budżetu państwa. Mieszkania społeczne powstaną na dobrze zaplanowanych, zielonych osiedlach wyposażonych w pełną infrastrukturę społeczną, z dostępnym transportem publicznym. Ukróćmy spekulacje na rynku nieruchomości. Razem to Polska, w której mieszkanie jest prawem, a nie towarem.

1. Przeznaczmy z budżetu centralnego 1% PKB na program budowy mieszkań na wynajem przez samorządy oraz spółdzielnie lokatorskie. Skończymy z prywatyzacją mieszkań komunalnych i społecznych — to, co zbudowane za publiczne środki, pozostanie w zasobie publicznym.
2. Wprowadzimy rozwiązania, które zniechęcą do spekulacji na nieruchomościach, takie jak podatek antyspekulacyjny od trzeciego mieszkania, uwzględniający wartość nieruchomości.
3. Opodatkujemy pustostany inwestycyjne, banki gruntów oraz nieużytki trzymane na cele spekulacyjne, które powinny służyć realizacji celów mieszkaniowych.
4. Powstrzymamy próby wyprowadzania środków z budżetu państwa do banków i deweloperów, realizowane pod pozorem dopłat do kredytów, ulg kredytowych czy przywilejów dla funduszy w ramach inwestycji typu REIT.
5. Uregulujemy najem krótkoterminowy mieszkań. Wprowadzimy niezbędne definicje prawne, system licencyjny oraz kompetencje regulacyjne dla samorządów, wspólnot i spółdzielni.
6. Wprowadzimy standardową umowę najmu chroniącą obie strony, obowiązkowy depozyt kaucji i limity podwyżek czynszów. Utworzymy niezależny urząd administracyjny rozstrzygający kwestie związane z najmem.
7. W każdym regionie rozwiniemy działanie publicznych pośredników najmu, oferujących m.in. długoterminowy najem, przeprowadzających remonty pustostanów i gwarantujących wypłacalność czynszów. Uruchomimy system publicznych bezprowizyjnych pośredników sprzedaży mieszkań.
8. Wprowadzimy publiczny rejestr mieszkaniowy, zawierający ceny transakcyjne, koszty najmu i dane z ksiąg wieczystych. Każdy będzie mógł sprawdzić, ile rzeczywiście kosztuje mieszkanie.
9. Wprowadzimy narzędzia prawne, umożliwiające przywrócenie do polskich miast ładu przestrzennego — obowiązkowe standardy urbanistyczne dla wszystkich inwestycji oraz plany rozwoju obszarów metropolitalnych. Zatrzymamy chaotyczne rozlewanie się zabudowy. W planach zagospodarowania przestrzennego zagwarantujemy realizację minimalnego udziału mieszkań społecznych.

10. Skończymy z patodeweloperką. Wzmocnimy regulacje, aby wyeliminować możliwość realizacji substandardowych mieszkań. Wprowadzimy odpowiednie definicje prawne, których brak umożliwia deweloperom obchodzenie przepisów.

Państwo, na które możesz liczyć

Miarą rozwoju państwa jest to, jak traktuje ludzi w trudnej sytuacji życiowej. Dziś nasze państwo nie zdaje tego egzaminu. Zamiast wspierać wymagających szczególnej opieki, obciąża tym wysiłkiem ich rodziny – przede wszystkim kobiety. Razem opowiada się za nowoczesnym państwem opiekuńczym, w którym pomoc opiera się na jasnych zasadach, a nie na łasce bądź niełasce rządzących. W takim państwie opieka jest dobrem powszechnym i solidarnie finansowanym. System opieki opierać się będzie na społecznym modelu niepełnosprawności, zapewniającym osobom z niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Seniorom, którzy ciężko pracowali na wspólny dobrobyt, zagwarantujemy prawo do spokojnej i godnej starości.

1. Zapewnimy automatyczną waloryzację wszystkich świadczeń społecznych i progów dochodowych uprawniających do ich otrzymywania. Programy społeczne nie mogą być „kiełbasą wyborczą”, ale skuteczną i dobrze opracowaną strategią.
2. Zlikwidujemy KRUS i wprowadzimy jeden powszechny system świadczeń emerytalnych, w którym jednym z filarów jest emerytura obywatelska.
3. Wprowadzimy równy wiek emerytalny dla kobiet i mężczyzn. Umożliwimy wcześniejsze przejście na emeryturę po wypracowaniu wymaganego stażu pracy oraz kontynuowanie pracy dla podniesienia wysokości świadczenia.
4. Zagwarantujemy każdej potrzebującej osobie prawo do bezpłatnej, ustawowej asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej. Ujednolicimy system orzecznictwa i oddzielimy go od systemu wypłaty świadczeń oraz ułatwimy uzyskiwanie trwałych orzeczeń.
5. Uznamy polski język migowy za język mniejszości. Zadbamy o zwiększenie dostępności wszystkich stron i serwisów udostępnianych przez administrację publiczną dla osób z niepełnosprawnościami.
6. Podniesiemy rentę socjalną do kwoty minimalnej krajowej. Zlikwidujemy pułapkę rentową, zastępując obecne progi zasadą „złotówka za złotówkę”.
7. Podniesiemy znacząco kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z zasiłków rodzinnych i zagwarantujemy ustawowo, że nie może być ono niższe od minimum egzystencji. Utrzymamy powszechność świadczenia wychowawczego. Podwyższymy do kwoty 75% minimalnej krajowej świadczenie rodzicielskie, wypłacane osobom, którym nie przysługuje zasiłek macierzyński.
8. Wprowadzimy 480-dniowy urlop rodzicielski dzielony po równo między rodziców.
9. Zagwarantujemy wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego dla wszystkich rodzin. Uprościmy procedury, obniżymy koszty i zapewnimy darmową pomoc prawną w sprawach o alimenty.
10. Zlikwidujemy rozproszenie odpowiedzialności instytucji odpowiadających za przeciwdziałanie przemocy domowej i zwiększymy liczbę ośrodków interwencji kryzysowej, w tym całonocnych telefonów zaufania.
11. Stworzymy program budowy mieszkań senioralnych i mieszkań chronionych, umożliwiającym osobom w kryzysie przygotowanie do prowadzenia samodzielnego

życia, a także mieszkań wspomaganych i mieszkań przystosowanych dla osób ze specjalnymi potrzebami.

12. Wdrożymy programy przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności, oparte o zasadę „najpierw mieszkanie”. Powołamy pełnomocnika rządu ds. zakończenia bezdomności. Stworzymy sieć publicznych placówek, gwarantujących natychmiastowe schronienie i kompleksową pomoc.

Nauka – warunek rozwoju

Kolejne rządy głodzą polską naukę. Nie ma stabilności w finansowaniu projektów, nie ma pieniędzy dla doktorantów i pracowników naukowych. Ludzie, którzy mogli stać się siłą napędową polskiego rozwoju, wyjeżdżają z kraju – bo nie mają stabilności lub po prostu środków na życie. Ta polityka zaciskania pasa na polskiej nauce jest zabójcza dla naszej przyszłości. Polska musi w ciągu najbliższej dekady zbudować nowe silniki rozwoju. Są nimi zaawansowane badania naukowe, które wymagają dużych nakładów i czasu. Nie udźwignie ich sektor prywatny. Dalszy rozwój naszego kraju będzie zależeć od inwestycji w naukę: badania podstawowe, wdrożenia i kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr. Zapewnimy niezależność nauki oraz nowoczesną infrastrukturę i środki na jej funkcjonowanie.

1. Zwiększymy nakłady na badania i naukę – docelowo do 3% PKB rocznie. Subwencje dla uczelni wyższych będą rosły co najmniej o wskaźnik inflacji.
2. Wprowadzimy ustawowy obowiązek waloryzacji płac na uczelniach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk i pozostałych instytutach badawczych o wskaźnik nie mniejszy niż inflacja.
3. Wyegzekwujemy zasadę jawności w konkursach na stanowiska akademickie. Wprowadzimy przewidywalne ścieżki zawodowe i umowy o pracę dla osób podejmujących studia doktoranckie. Zapewnimy wynagrodzenia doktorantów na poziomie nie niższym niż płaca minimalna.
4. Zagwarantujemy ustawowe finansowanie Narodowego Centrum Nauki tak, by co najmniej jeden na cztery projekty badawcze otrzymywał wsparcie. System grantowy będzie stanowić uzupełnienie stabilnego finansowania uczelni, instytutów badawczych i Polskiej Akademii Nauk.
5. Zapewnimy wysoką jakość kształcenia na studiach. Zniesiemy uznaniowość ministra przy decyzjach o akredytacji kierunków studiów. Zwiększymy nadzór Polskiej Komisji Akredytacyjnej nad nowo otwieranymi kierunkami oraz nad prywatnymi szkołami wyższymi, służącymi za „fabryki dyplomów”.
6. Opracujemy Strategię Naukową Państwa z jasno określonymi priorytetami dla uczelni i finansowania badań. Wesprzemy transfer wiedzy i technologii oraz zacieśnimy współpracę uczelni i instytucji naukowych z polskim przemysłem, wzmacniając procesy wdrożeniowe.
7. Zwiększymy finansowanie z budżetu państwa na budowę i remonty akademików.
8. Zobowiązemy uczelnie do prowadzenia stołówek studenckich z tanim, zdrowym jedzeniem, prowadzonych na zasadach non-profit. Uczelnie otrzymają z budżetu państwa środki na organizację stołówek.
9. Podniesiemy zapomogi i stypendia studenckie, zwłaszcza socjalne i dla osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzimy zasadę „złotówka za złotówkę” przy wypłacie stypendiów socjalnych i podwyższymy próg dochodowy. Uczelnie będą ściślej współpracować z urzędami, by zapobiegać wyłudzeniom.

Szkoła równych szans

Polską szkołę rozrywają rosnące nierówności i postępująca prywatyzacja. O przyszłości dziecka coraz częściej decyduje to, czy jego rodziców stać na wysłanie go do prestiżowej prywatnej szkoły – już na etapie podstawówki. Taki system uderza w najuboższych i pogłębia społeczne podziały. Rozwiązaniem jest lepsze finansowanie publicznej edukacji, godne pensje nauczycieli oraz stabilny program nauczania, a nie chaos po każdej zmianie ministra. Dość dopłacania przez państwo do prywatnych szkół i zmuszania uczniów oraz rodziców do kupowania dziesiątek komercyjnych usług żerujących na publicznych placówkach. Program Razem to odzyskanie prestiżu zawodu nauczyciela i bezpieczna szkoła, która buduje spójne społeczeństwo. To publiczna, dostępna dla wszystkich dzieci szkoła, która uczniów stawia w centrum.

1. Zagwarantujemy każdemu dziecku bezpłatny, ciepły posiłek w szkole, przedszkolu i żłobku.
2. Zapewnimy miejsca w publicznych przedszkolach i żłobkach dla wszystkich dzieci. W wybranych placówkach zorganizowana zostanie sieć opieki popołudniowej i weekendowej.
3. Przeniesiemy obowiązek wypłaty wynagrodzeń nauczycieli na budżet państwa. Skierujemy do samorządów środki na bezpłatne zajęcia pozalekcyjne, żeby powstrzymać rosnące nierówności i zapewnić dzieciom rozwój ich talentów, niezależnie od zamożności ich rodziców.
4. Zatrzymamy prywatyzację systemu edukacji i zakazemy dotowania prywatnych szkół ze środków publicznych.
5. Powiążemy płace nauczycieli ze średnim wynagrodzeniem w gospodarce. Zapewnimy godne wynagrodzenia dla pracowników obsługi i administracji.
6. Odbudujemy prestiż zawodu nauczyciela. Zwiększymy podmiotowość nauczycieli, ograniczymy biurokrację, zreformujemy system awansu zawodowego nauczycieli tak, aby zachęcał do zdobywania kolejnych stopni i stałego podnoszenia kwalifikacji. Wprowadzimy system wsparcia psychologicznego i programy przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.
7. Zadbamy o dobre warunki do nauki. Zmniejszymy maksymalną liczebność klas i zadbamy o lepszy stosunek liczby uczniów do nauczycieli.
8. Zapewnimy wsparcie dla dzieci z trudnościami i ze specjalnymi potrzebami oraz środki na pełne wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.
9. Wprowadzimy obowiązkowe raportowanie i procedury zapobiegania oraz reagowania na przemoc rówieśniczą wobec uczniów w szkole oraz w przestrzeni cyfrowej.
10. Skończymy z przerzucaniem kosztów funkcjonowania szkół na rodziców i uczniów. Zapewnimy bezpłatny dostęp do podręczników, materiałów i narzędzi do nauki, w tym nauki zawodu, na każdym etapie nauczania. Wprowadzimy publiczny, bezpłatny system dzienników elektronicznych.
11. Zapewnimy bezpłatny dojazd do szkoły dla uczniów szkół podstawowych i średnich.
12. Państwowa szkoła będzie wspierać nauczanie w językach regionalnych i ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego.

13. Podwyższymy minimalne wynagrodzenie dla uczniów w szkołach zawodowych i branżowych.

Polska wolności, równości i solidarności

Wolność nie jest synonimem egoizmu i obojętności wobec krzywdy. Wolność nie jest też kolejnymi przywilejami dla najbogatszych i najsilniejszych. My wierzymy w wolność, która przysługuje wszystkim w spójnym i solidarnym społeczeństwie. Razem to Polska szanująca godność swoich obywateli. Razem to Polska oparta na trosce wobec tych, którzy do zachowania swojej wolności potrzebują ochrony. Polska świecka, bezpieczna dla kobiet, osób LGBT+, mniejszości. Polska dająca swoim obywatelom szacunek i swobodę wyboru, ale stanowcza wobec tych, którzy szukają osobistego zysku kosztem słabszych.

1. Wprowadzimy rozdział państwa od kościoła: zlikwidujemy Fundusz Kościelny, bonifikaty i inne przywileje kościołów i związków wyznaniowych, w tym te podatkowe. Kościoły i związki wyznaniowe będą finansowane z dobrowolnego podatku kościelnego pobieranego od swoich wiernych. Wycofamy lekcje religii ze szkół oraz symbole religijne z instytucji publicznych.
2. Wprowadzimy pełną równość małżeńską bez względu na płeć – zapewnimy prawo do dziedziczenia i adopcji, obowiązek opieki i obowiązek alimentacyjny, a także współdzielenie opieki nad dziećmi po rozpadzie związku.
3. Wprowadzimy bezpłatną i dostępną tranzyję prawną i medyczną, uprościmy zasady postępowania administracyjnego tej procedury oraz umożliwimy oznaczenie w dokumentach płci innej niż męska i żeńska.
4. Zakażemy tzw. „terapii konwersyjnych”. Uwzględnimy przesłankę orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w przepisach dotyczących ochrony przed przestępstwami z nienawiści. Będziemy zwalczać dyskryminację w miejscu pracy oraz w dostępie do usług, ochrony zdrowia, edukacji i zabezpieczenia społecznego.
5. Zapewnimy równy dostęp do kultury dla wszystkich. Zwiększymy finansowanie jednostek kultury w małych miejscowościach i jednostkach samorządowych. Zapewnimy im odpowiednią bazę lokalową. Ułatwimy współpracę między instytucjami kultury oraz stworzymy fundusz spójności kultury lokalnej.
6. Uznamy Ślązaków i Kaszubów za mniejszości etniczne. Nadamy językowi wilamowskiemu status języka regionalnego.
7. Wprowadzimy przepisy dotyczące dobrostanu wszystkich zwierząt oraz skuteczny zakaz niehumanitarnych metod chowu, hodowli i uboju. Zminimalizujemy zjawisko bezdomności zwierząt. Powołamy urząd Rzecznika Praw Zwierząt.
8. Wprowadzimy rygorystyczne przepisy dotyczące myśliwych i polowań, aby zwiększyć bezpieczeństwo ludzi i zwierząt. Ograniczymy listę gatunków zwierząt łownych i tereny obwodów łowieckich. Będziemy stosować skuteczne metody walki z chorobami zakaźnymi zwierząt.
9. Zalegalizujemy marihuanę. Odejdziemy od karania za używanie i posiadanie niewielkich ilości substancji psychoaktywnych. Zamiast zamykać w więzieniach osoby potrzebujące pomocy, zwiększymy finansowanie prewencji i terapii uzależnień.
10. Zakażemy reklamy alkoholu oraz ograniczymy miejsca i warunki jego sprzedaży. Podniesiemy akcyzę na napoje alkoholowe. Rozwiniemy dostępność publicznego systemu leczenia uzależnień oraz działania profilaktyczne.

11. Prywatność to nie towar na sprzedaż: zapewnimy Polakom prawo do kontroli nad swoim wizerunkiem i swoimi danymi. Wprowadzimy zakaz trenowania modeli AI na wizerunkach i danych osób bez ich wyraźnej zgody. Będziemy zwalczać nachalny telemarketing, w szczególności tzw. robo-calle. Wprowadzimy obowiązek ujawniania zasad działania algorytmów dużych platform społecznościowych.
12. Uzależnimy wysokość mandatów od zamożności sprawcy. Ograniczymy patologię szybkich pojazdów silnikowych udających rowery i hulajnogi, które stwarzają zagrożenie dla pieszych. Zaostrzymy regulacje dotyczące patologicznych zachowań na drogach, w szczególności znacznego przekraczania dozwolonej prędkości, jazdy po pijanemu, nielegalnych wyścigów i nadmiernie głośnych pojazdów.

Przyroda – dziedzictwo, nie zasób

Polskie lasy, rzeki, powietrze to nie zasób, z którego ta czy inna grupa może czerpać zyski, tylko nasze wspólne dziedzictwo. Niestety kolejne ekipy rządowe traktują je jak łup, a nie skarb powierzony ich pieczy. Dla zysku nielicznych firm i garstki lobbystów płacimy wszyscy – oddychając zanieczyszczonym powietrzem, walcząc ze skutkami powodzi, podtopień czy zatrutych rzek, tracąc bezpowrotnie polskie lasy. Pora, aby zakłady, które emitują zanieczyszczenia, stosowały się do obowiązujących norm, a powołane do kontroli instytucje reagowały na naruszenia. Aby zarządzający lasami i wodami dbali o przyrodę, nie o własne portfele. Aby Polska przeprowadziła sprawiedliwą transformację i osiągnęła cele neutralności klimatycznej. Troska o środowisko to troska o Polskę.

1. Założymy nowe i powiększymy istniejące parki narodowe, dofinansujemy instytucje ochrony przyrody, wzmocnimy ochronę zagrożonych gatunków. Konsekwentne planowanie przestrzenne posłuży budowie spójnej sieci obszarów chronionych.
2. Zreformujemy Lasy Państwowe dla ochrony przyrody. Obejmiemy je zakazem prywatyzacji i ścisłym nadzorem państwa. Skupimy się na wsparciu starego, różnorodnego drzewostanu pełniącego kluczowe funkcje ekosystemowe zamiast na rabunkowej eksploatacji.
3. Zreformujemy Wody Polskie, by zajmowały się kompleksową ochroną rzek i jezior. Przeniesimy je spod Ministerstwa Infrastruktury do resortu właściwego ds. środowiska. Zablokujemy budowę zapór na Wiśle i Odrze oraz inne podobne projekty infrastrukturalne, które niszczyłyby kluczowe korytarze ekologiczne w celu umożliwienia żeglugi śródlądowej w czasie suszy.
4. Stworzymy jasny podział kompetencji organów ochrony środowiska, by uniknąć bezczynności i zapewnić ich szybkie działanie. Wprowadzimy do przepisów przesłanki do obowiązkowej kontroli i interwencji organów ochrony środowiska w przypadku ewidentnych emisji zanieczyszczeń.
5. Wdrożymy powszechne i finansowane publicznie programy rozwoju ciepłownictwa i docieplania budynków mieszkalnych. Cofniemy prywatyzację sieci ciepłowniczych.
6. Wprowadzimy rygorystyczne przepisy ograniczające inwestycje na terenach zalewowych.
7. Wdrożymy plany ochrony najcenniejszych obszarów Bałtyku: stworzymy ostoje dla morskich organizmów i dzikiej przyrody. Będziemy odbudowywać populacje ryb. Zrezygnujemy z połowów przeznaczonych na pasze.
8. Wdrożymy kompleksowe programy adaptacyjne obejmujące przystosowanie do suszy w rolnictwie, zwiększenie naturalnej retencji, odtworzenie mokradł oraz przywrócenie ciągłości ekologicznej rzek. Przygotujemy miasta na fale upałów, susze, ulewę i powódzie.
9. Będziemy chronić polskie rolnictwo przed nieuczciwą konkurencją, w szczególności z krajów, gdzie nie są stosowane europejskie normy jakościowe. Sprzeciwiamy się umowom międzynarodowym, które dla zysku innych grup interesów podkopują polskie bezpieczeństwo żywnościowe. Zapewnimy opłacalne ceny skupu dla małych i średnich gospodarstw i sieci dystrybucji alternatywne do monopolistów handlowych. Będziemy promować łączenie się gospodarstw w spółdzielnie i sieci samopomocy.

10. Wprowadzimy ustawę o ochronie przed odorami. Określimy dopuszczalne poziomy emisji odorantów, standardy pomiaru i oceny zapachów oraz obowiązki przedsiębiorstw w zakresie ograniczania negatywnego oddziaływania na otoczenie.

Silna Polska w sprawiedliwej Europie

Jesteśmy piątym największym państwem Unii Europejskiej, ważnym partnerem gospodarczym i strategicznym w wielu obszarach. Wciąż jednak czekamy w przedpokoju, aż decyzje o naszej przyszłości zapadną w Brukseli, Berlinie lub Waszyngtonie. Potrzebujemy ambitnej polityki zagranicznej i współpracy europejskiej. Nasza odpowiedź to silna i bezpieczna Polska w sprawiedliwej i uczciwej Unii Europejskiej. Dlatego skończymy z podziałem na gromadzące kapitał centrum i peryferia, które są montownią i rynkiem zbytu. Wprowadzimy model współpracy międzynarodowej nastawiony na wzmocnienie solidarności społecznej. Przeciwstawimy się interesom wielkich koncernów i ich lobbystów. Razem to także odpowiedzialna polityka migracyjna i azylowa — bez propagandy strachu, za to z rzetelną kontrolą państwa i poszanowaniem praw człowieka.

1. Doprowadzimy do renegocjacji przestarzałych traktatów unijnych, aby ułatwić finansowanie inwestycji publicznych w oparciu o kredyty. Sprawimy, że instytucje Unii Europejskiej będą bardziej demokratyczne — Parlament Europejski uzyska nowe uprawnienia, w tym inicjatywę legislacyjną. Ograniczymy wpływy lobbystów w Unii Europejskiej.
2. Pogłębijmy współpracę europejską w strategicznych inwestycjach, energetyce, transporcie, polityce społecznej, mieszkalnictwie oraz zdrowiu. Doprowadzimy do harmonizacji systemów zabezpieczeń społecznych.
3. Opowiadamy się za wsparciem wysiłku obronnego oraz odbudowy Ukrainy, niszczonej przez imperialistyczną agresję Rosji, w oparciu o unijne fundusze celowe oraz majątki rosyjskich oligarchów zajęte na terenie Unii Europejskiej.
4. Polska powinna przestrzegać prawa międzynarodowego i ścigać zbrodniarzy wojennych — bez względu na to, czy agresorem jest Rosja, Izrael czy ktokolwiek inny.
5. Opowiadamy się za globalnym minimalnym podatkiem CIT, aby ukroić wyzysk słabszych regionów i samowolę międzynarodowych koncernów oraz przeciwdziałać ucieczce kapitału z państw, gdzie operują, do rajów podatkowych.
6. Będziemy dążyć do umorzenia długu zagranicznego Ukrainy i szczególnie zadłużonych państw Globalnego Południa.
7. Przywrócimy prawo do ubiegania się o azyl. Skończymy z pushbackami oraz zapewnimy bezpieczne, godne traktowanie na granicach i jasne zasady postępowania w przypadku odmowy wstępu na teren Polski.
8. Uregulujemy rynek pracy obcokrajowców i skończymy z nieuczciwymi agencjami pracy i korupcją przy wydawaniu wiz. Wszyscy pracownicy w Polsce, niezależnie od narodowości muszą być tak samo chronieni prawem pracy.
9. Zapewnimy sprawne mechanizmy integracji obcokrajowców. Zwiększymy liczbę tłumaczy w urzędach ds. cudzoziemców oraz możliwość nauki języka i kultury polskiej.

Odporne społeczeństwo, bezpieczna polska

Polski system ochrony ludności jest w ruinie. Brakuje schronów czy kluczowych rezerw strategicznych. Polscy żołnierze muszą na własną rękę kupować podstawowe wyposażenie potrzebne do pełnienia służby. Bezpieczeństwo Polski nie może być narzędziem krótkowzrocznej politycznej przepychanki. Potrzebujemy państwa, które rozumie, że obronność to przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom. Potrzebujemy państwa, które z godnością traktuje tych, którzy mają go bronić. Państwa, które wobec rosnących wyzwań gotowe jest budować naszą suwerenność w kluczowych obszarach.

1. Wprowadzimy ustawę o Polskiej Doktrynie Obronnej, która długofalowo określi, jakie siły i środki powinny zostać wykorzystane wobec zagrożeń o charakterze konwencjonalnym, hybrydowym, cyfrowym oraz dezinformacyjnym.
2. Zreformujemy system obrony cywilnej i zapewnimy w całym kraju infrastrukturę istotną dla ochrony ludności, w szczególności schrony. Nowe budynki i infrastruktura będą musiały uwzględniać potrzeby ochrony ludności i odporności państwa.
3. Zadbamy o właściwe wydatkowanie nakładów na obronność i rozwój polskiego przemysłu obronnego. Zwiększymy udział badań i rozwoju w wydatkach obronnych Polski.
4. Zapewnimy polskim służbom należyte zabezpieczenia społeczne, godne warunki służby. Polscy żołnierze nie mogą martwić się o rzeczy tak podstawowe jak wyposażenie osobiste. Zapewnimy środki na stałe szkolenia i rozwój kompetencji, również po przejściu do rezerwy.
5. Będziemy dążyć do zwiększenia samodzielności obronnej Europy, aby mogła własnymi siłami zapewnić sobie bezpieczeństwo. Będziemy szczególnie rozwijać współpracę z partnerami w Europie Środkowo-Wschodniej i basenie Morza Bałtyckiego.
6. Zakupy kluczowego sprzętu oprzemy przede wszystkim o polski i europejski przemysł obronny. Zwiększymy standaryzację wykorzystywanego sprzętu poprzez stworzenie europejskiego systemu wspólnych zakupów. Przy zakupach będziemy brać pod uwagę m.in. logistykę oraz możliwości serwisu i remontu również w razie wojny.
7. Odbudujemy rezerwy strategiczne. Wprowadzimy niezależny od sieci komórkowych awaryjny ogólnokrajowy system łączności radiowej na wypadek klęsk żywiołowych, dywersji czy konfliktu zbrojnego.
8. Zapewnimy suwerenność lekową. Wybudujemy publiczne fabryki farmaceutyków i substancji czynnych. Rozwiniemy krajową produkcję leków. Zbudujemy strategiczne rezerwy leków.
9. Będziemy chronić społeczeństwo przed zagrożeniami wojny informacyjnej. Zbudujemy profesjonalne struktury komunikacji strategicznej (STRATCOM), których celem będzie rzetelne informowanie społeczeństwa, zwalczanie dezinformacji i budowę zaufania społecznego.
10. Zaostrzymy nadzór nad działaniami operacyjnymi służb. Wzmocnimy kontrolę sądową nad działaniami policji. Powołamy specjalny zespół przy Sejmowej Komisji Służb

Specjalnych, który będzie na bieżąco kontrolował zasadność działań operacyjnych i ich zgodność z prawem.